

У Анатолії та у Криму футувва поширилася як рух «ахі» (від араб. «мій брат»). У більш тюркизованому варіанті ця назва звучала як «ахілік». У Анатолії та у Криму футувва більше була способом організації ремісничого і економічного життя мусульман. А в середовищі тюркомовних воїнів джихаду – «газі» – вона більше акцентувала увагу на військовій доблесті і героїзмі.

*Нікішенко Ю.І., к. іст. н., доцентка кафедри культурології,
Національний університет «Кієво-Могилянська академія»,
м. Київ, Україна*

Костюм в контексті джерел по дослідженню міського повсякдення

Одним із тих явищ, які належать до невід'ємних складових нашого побуту, є костюм. Він міцно вкорінений у нашому житті і являє собою ту складову культури повсякдення, що є однією з найбільш знакових та інформативних. Саме тому ми вважаємо, що костюм треба розглядати як вагоме джерело з вивчення повсякденності, зокрема, повсякденності міської.

Міське повсякдення почало привертати до себе увагу вітчизняних науковців, у тому числі й етнологів, не так вже й давно, тому ця тема має досить багато проблем, що потребують більш детального аналізу. Зокрема, до таких проблем можемо віднести питання джерельної бази по дослідженню міського повсякдення, оскільки її структура поки чітко не сформована. Відтак і костюм, як складова цієї джерельної бази, потребує окремих ґрунтовних досліджень. Ми маємо на меті звернутися саме до цієї проблеми і детальніше розглянути питання про те, до яких груп джерел може входити костюм, коли ми говоримо про дослідження міської культури повсякдення, а також чи може він бути самостійним джерелом.

Вбрання городян, як певний комплекс, складалось в процесі формування специфічних рис міського життя і відповідно увібрало в себе всі ті зміни, що відбувалися у міському повсякденні. Тому як джерело костюм може нести величезну кількість інформації про ті процеси, що керували і керують змінами у міській культурі в цілому та складанням окремих її комплексів.

Тому костюм можна розглядати і як самостійне джерело, і як складову різних джерельних груп, за якими можна вивчати міське повсякдення. Інша річ, що джерелознавчі підходи в даному контексті розроблені недостатньо чітко, зокрема, на методологічному рівні. Можна сказати навіть, що саме поняття міського костюму сформульоване не досить чітко, оскільки за традицією першочергово виокремлюють так званий народний або традиційний та модний або історичний костюми, а вбрання городян залишається на периферії наукових інтересів дослідників. Тим часом такі властивості міського костюму, як варіативність, комбінаторність, здатність вбирати в себе різні тенденції та поєднувати їх в одному комплекті перетворюють його на значний комплекс інформації щодо різних сторін міського життя.

Як вже зазначалось, костюм може бути самостійним джерелом по вивченню міського повсякдення, а також входити до різних груп джерел, виступаючи досить інформативним їх компонентом. Це візуальні джерела, письмові тощо, і кожна з цих груп завдяки костюму може багато розповісти про городян та їхню культуру.

В цілому зазначимо, що вбрання городян є тією складовою їхнього життя та повсякденної культури, яка входить до важливої групи джерел, за якими можна досліджувати різні періоди та сторони міського життя і наукові розробки у цій царині є досить перспективними, а сам міський костюм потребує більш глибокої уваги з боку науковців.

*Прігарін О. А., к.і.н., доцент кафедри археології та етнології
України, Одеський національний університет
ім. І.І. Мечников, м. Одеса, Україна*

Про авторство в етнографічних текстах: варіативність ролі антрополога у синтезі знань

Нещодавно до мене потрапила монографія моїх колег. На яскравій обкладинці помітно виділялися прізвища авторів. Знайомство зі змістом привело до постановки питання – а ХТО власне виступив репрезентантами цих думок?! Або це були вчені, що вказані на титулі, або це студенти-збирачі, що позначалися після текстів інтерв'ю, або респонденти, що з паспортною точністю на-